

Feestelijke Bach Cantate op 1ste Paasdag in Kooger Kerk.

Zuidscharwoude. *Nog niet eerder heeft de Bach Cantate 31 in de Kooger Kerk geklonken. Maar op 1ste Paasdag is het zover. Dan klink Bach's meesterwerk "Der Himmel lacht! die Erde jubiliert" Een bijna 30 minuten durende Cantate die Bach in het jaar 1715 schreef in het plaatsje Weimar. Door het succes van het stuk greep Bach in zijn latere periode te Leipzig enkele malen terug op hetzelfde muziekstuk, waarbij hij wel steeds wat veranderingen aanbracht.*

Het koor van de Pieterskerk, het Collegium Vocale Camerata onder leiding van Gerard Leegwater zingt de Cantate, daarbij begeleid, ondersteund en gestimuleerd door een deze keer flink uitgevallen orkest, bestaande uit Erna Sommer 1ste viool, Hanneke van Ulsen 2de viool, Gregor Overtoom 1ste altviool, Tiny Posch 2de altviool, Peter Onnes 1ste hobo, Machteld van Duyn 2de hobo, Gertjan Loot 1ste trompet, Marije Koopmans 2de trompet, Frank Rutgers cello, Tom Rutgers pauken, Gerard Leegwater klavecimbel. De vocale solopartijen worden vertolkt door Sabine Kirsten sopraan, Paul Barten alt, Ernst Schatten tenor en Gerard Rooker bas. Gastorganist is Wim Does uit Amsterdam. Voorganger is ds. Ferdinand van Melle uit Oudorp.

De dienst gaat uit van de Vereniging voor het houden van oecumenische Diensten in de Kooger Kerk en is vrij toegankelijk voor iedereen. **Aanvang 11.30 uur.** Er wordt een collecte gehouden voor het bestrijden van de kosten.

De delen van de Cantate zijn:

- 1 Sonata (instrumentaal)
- 2 Koor: Der Himmel lacht! Die Erde jubiliert
- 3 Recitatief (bas): Erwünschter Tag! Sei, Seele, wieder froh!
- 4 Aria (bas): Fürst des Lebens! Starker Streiter, hochgelobter Gottessohn!
- 5 Recitatief (tenor): So stehe dann, du gottergebne Seele, mit Christo geistlich auf!
- 6 Aria (tenor): Adam muss inuns verwesen, soll der neue Mensch genesen
- 7 Recitatief (sopraan): Weil dann das Haupt sein Glied natürlich nach sich zieht
- 8 Aria (sopraan): Letzte Stunde, brich herein, mir die Augen zuzudrücken!
- 9 Koraal: So fahr ich hin zu Jesu Christ, mein Arm tu ich aausstreckken;

J.S.BACH – CANTATE 31

DER HIMMEL LACHT! DIE ERDE JUBILIERET

VLUCHTIGE VERKENNING

Cantate voor Paaszondag. Ep I Kor 5:6-8; Ev Math 16:1-8; Weimar/Leipzig 1715/1731

De sterke betrokkenheid, die Bach's houding tot het lijdensverhaal –de passionen, meerdere cantates- kenmerkt, vind je bij het Paasevangelie niet terug. Wat als Osteroratorium wordt aangeduid, cantate 249, mag nauwelijks die naam hebben. Daarnaast slechts een enkele cantate voor Pasen (cantate 15, 31, 4). Het opvallende aan al deze cantates is, dat er meer sprake is van de dood dan van een doorbrekende jubel over de opstanding. Dat zal Bach ook niet geïnspireerd hebben.

De hier behandelde cantate maakt in het geheel geen melding van Jezus' opstanding, maar meldt het leven van de Schepper.

MUZIEK

De muziek zet in met een vol bezet orkest, dat een soort feestfanfare laat schallen.

Pas bij de inzet van het koor herkennen we de toegewijde Bach. Die inzet heeft een parallel in wat Bachs echte opstandingsmuziek is: het ET RESURREXIT uit de Hohe Messe. Ter verhoging van de feestvreugde voegt Bach een tweede sopraanpartij toe (sopraan is blijdschap) en wordt het koor dus 5-stemmig. Als het graf weer om de hoek komt kijken tempert de muziek van allegro naar adagio en van polyfoon naar homofoon. Dat is maar eventjes; daarna barst het weer los.

In het rec past Bach zich, door middel van de afwisseling van allegro en adagio, aan de wisselende stemmingen van de tekst aan.

Aria voor bas op basis van een cello in huppelritme, omhoog bij höchst, omlaag bij Purpurwunden, zoals dat bij Bach hoort.

Het rec voor tenor heeft nog veel dood, waarbij de hoofdzakelijk in F staande melodie zich aan het slot 'mit Christo' behendig naar G slingert.

Aria tenor meldt ons educatief, dat er nog heel wat met ons moet gebeuren, op instructieve toon.

Het rec sopraan bevestigt; ons diepgezonken vlees bevindt zich nog op lage-c niveau.

Aria sopraan: een verrukkelijke hobo met echo-effect bereidt ons voor op de letzte Stunde. Bij zo'n hobo de ogen toegedrukt te krijgen; dat overstijgt hier bijna de vreugde van Pasen.

(liturgische werkgroep)